

Peddersen og Findus: Tigergab og cirkusprinsesser

Tema: Sprog og talemåder

Fag: Dansk

Målgruppe: Indskoling

DR1, 2010, 20 min.

Billedet er fra tv-udsendelsen.

Cirkus kommer til byen og den store tiger bryder ud for at besøge den lille kat Findus, som måske er dens fætter. Hjemme hos Findus og Peddersen laver dyrene deres eget lille cirkusnummer.

Filmen er spækket med sjove ord og udtryk, vendinger og talemåder, som børnene, på en sjov og motiverende måde, stifter bekendtskab med. De fleste børn kender historier om den lille sjove kat og hans "far" Peddersen, så persongalleriet kræver ikke den store præsentation.

Filmen er derfor velegnet til at bruge i indskolingens som oplæg til **sprogarbejde med fokus på sjove ord, vendinger og talemåder.**

Denne pædagogiske vejledning sætter fokus på det sproglige arbejde; sjove ord, vendinger og talemåder.

Filmen har en længde, som gør den velegnet til at se flere gange med forskelligt fokus.

Filmen kan selvfølgelig også anvendes som en appetitvækker og opstart til et cirkusemne i indskolingens.

Fælles Mål

De foreslåede aktiviteter gør det muligt at arbejde med flg. mål for dansk:

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- Udvikle ordforråd, begreber og faglige udtryk
- Kende betydningen af de vigtigste ord og begreber
- Være opmærksomme på sprog, sprogbrug og sprogrigtighed i egne og andres tekster

Målene oversættes til børnemål, som eleverne forstår og de præsenteres for eleverne inden arbejdets start. Det kan f.eks. skrives på flipover og hænges op i klassen, mens arbejdet foregår. Bruges senere i evalueringen.

Ideer til undervisningen

Før filmen ses

Eleverne skal vide, at filmen skal ses flere gange og at de ved hver fremvisning skal fokusere på forskellige ting.

I indskolingens skal eleverne lære at se film, så det er en vigtig opgave her at give dem gode arbejdsrutiner: Sætte sig godt tilrette. Sætte sig lidt for sig selv, hvis man ikke kan koncentrere sig, hold øjne og ører åbne. Spørge bagefter hvis der er noget man ikke forstår.

Inden filmen ses kan man snakke med eleverne om flg.:

- Deres kendskab til Peddersen og Findus?
- Hvor kender de dem fra? Historier – film - spil
- Hvor foregår historierne?
- Fortæl hvad denne film hedder og snak om, hvad den mon handler om
- Snak om børnenes viden og erfaringer med cirkus

Eleverne får nu at vide at de skal se filmen 1. gang og at formålet er, at få en god oplevelse af filmen i sin helhed.

Efter 1. fremvisning:

Spørg eleverne om, hvad de syntes om filmen:

- Var der noget, de syntes var godt?
- Var der noget, de syntes var dårligt?
- Var der noget, de undrede sig over?

Snak ligeledes om, det at se film i forhold til at læse en bog om Peddersen og Findus. Hvad er forskellen? Hvad kan de bedst lide? Hvorfor?

Her kunne man læse et lille stykke af en af bøgerne, for at illustrere nogle af forskellene.

2. fremvisning:

Nu skal eleverne forberedes på at se filmen igen og denne gang skal de lægge mærke til de **sjove ord** i filmen. Ord, som børnene synes er sjove, sat sjovt sammen eller de måske ikke forstår

Filmens ses for anden gang og den stoppes hver gang en elev eller læreren siger STOP. Der snakkes om det pågældende ord og ordsammensætninger:

Eksempler på ord fra filmen:

Tigergab – gamle jaser - affældig – blodtørstig – splejset - frygtløse – trapezkat – cirkuskat – lave kunster – lille og ufarlig og almindelig gårdkat – lille ufarlig, ualmindelig usmagelig almindelig kat – pjat – assistere – et held – fjollet – husbehov – underholdningsbranchen – bravo – evigheder – Asien - tantede

Disse ord kan derefter bruges på forskellige måder.

Ideer til aktiviteter efter 2. fremvisning:

Tillægsord -adjektiver

Findus siger på et tidspunkt, at han er en:

- Lille ufarlig og almindelig gårdkat
- Lille ufarlig ualmindelig usmagelig almindelig kat

Brug disse eksempler til at snakke om tillægsord og lad eleverne finde på sjove tillægsord, som kan beskrive dem selv.

Beskrivelserne skrives på A3 og eleven tegner og maler sig selv ved siden af, så de passer til beskrivelsen. Hænges op som en frise.

Dagens ord

I forbindelse med filmarbejdet kan man i den periode, man arbejder med filmen indføre dagens ord. Dagens ord er ord fra filmen. Ordene skrives et passende sted hver dag, og der arbejdes med et ord om dagen. Find evt. en gammel fin ramme og brug den til at sætte ordet ind i. Lav forskellige aktiviteter med ordene.

Ideer til aktiviteter:

Ord - betydning

Lav en mindmap - et betydningskort til ordet

http://www.ucn.dk/Forside/CFU/Fag_og_vejledning/Dansk_indskoling/Undervisningsideer/Strategikort.asp
[X](#)

Her findes arbejdskort i A5 størrelse, som kan kopieres.

Ord – betydning:

Eleverne tegner ordet på flipover og beskriver ordet. Der kan laves et skema som vist hvor alle elever laver deres eget ark med ord

Læs og forstå		
Ord Betydning		
Tegning	Ord	Hvad ved du om ordet?
	gave	
		

Rundkreds med sammensatte ord: Den første siger et ord og næste i rækken sætter et ord til. Den tredje sætter det sidste ord sammen med et nyt. F.eks. lampe –

Læreren kan evt. skrive de nye ord op på tavlen/IWB/flipover, så de gemmes til senere brug.

Sammensatte ord:

Trapezkat – cirkuskat – gårdkat – tigergab

Tag udgangspunkt i disse sammensatte ord og lad eleverne komme med nye sammensætninger. Gerne sjove sammensætninger. Brug evt. nogle af dem eleverne fandt på i rundkredsaktiviteten.

Lav små kort som eleverne tegner på. Kortene skal passe sammen to og to og på det ene kort tegnes starten af ordet. På det andet kort tegnes slutningen af det sammensatte ord. Eks. Trapezkat Kort 1: Trapez kort 2: Kat

Man kan også skrive ordet i stedet for at tegne.

Kortene kan bruges til f.eks. vendespil og en aktivitet fra Cooperative learning: Mix og match. Her fordeles kortene mellem eleverne og de går rundt mellem hinanden. Når læreren siger: "Mix", bytter eleverne kort med dem de går forbi. Læreren siger: "Match" og eleverne finder den elev, som har det kort, der passer sammen med deres eget kort.

Samme aktivitet kan også bruges til arbejdet med talemåder.

Historier med sjove ord

Lad eleverne skrive små historier med sjove "Findusord"

3. fremvisning:

Filmen vises igen og nu sættes der fokus på talemåder. Filmen stoppes hver gang der kommer en talemåde. Snak med børnene om, hvad talemåden betyder. Lad dem "smage" på dem og gentage dem.

Eksempler på talemåder fra filmen:

svedt det ud, stiger dig til hovedet, er der nogen hjemme? bare se løjer, gå glip af noget, lave kunster, tabe hovedet, være tantet

Ideer til aktiviteter efter 3. fremvisning:

- Eleverne tegner en talemåde hver og talemåden skrives ved siden af. Hænges op som en frise, bruges til at vælge en talemåde og arbejde videre med den, f.eks. lave et lille dramastykke, hvor den indgår.
- Talemåder på gulvet som vendespil, billede – tekst. Lad eleverne tegne og skrive ordsproget på to stykker papir, som lamineres.
- Eleverne laver sætninger med talemåden. CL Dobbeltcirkler kan bruges. Læreren siger en talemåde, eleverne skal sige en sætning med talemåden til den, der står overfor.

Her kan du få ideer til talemåder:

<http://www.stressogeros.dk/ordsprog.htm>

<http://www.historie-online.dk/junior/talem%C3%A5der/index.htm>

<http://illum-kirkeby.blogspot.com/2010/02/idiomertalemader.html>

Evaluering

- Evaluering

Der kan evalueres med flg. aktiviteter:

Rundkreds: Alle siger en talemåde på skift.

Mindmap: eleverne skriver eller tegner sjove ord og vendinger

Supplerende Materialer

Følgende er forslag til supplerende materialer, der evt. kan lånes på dit lokale CFU.

Relevante tekster: "Skeletter i skabet og 73 andre talemåder forklaret for børn"

"Talemåder i dansk" ordbog over idiomer: Gyldendals røde ordbøger. Stig Toftgaard Andersen (2006)